

A C T A

ET

D I P L O M A T A

GRAECA MEDII AEVI

SACRA ET PROFANA

COLLECTA EDIDERUNT

FRANCISCUS MIKLOSICH *et* JOSEPHUS MÜLLER

VOLUMEN QUINTUM.

VINDOBONAE
CAROLUS GEROLD
MDCCCLXXXVII.

E.Y.D της Κ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

A C T A

ET

D I P L O M A T A

MONASTERIORUM ET ECCLESiarum
ORIENTIS

SUMTUS PRAEBENTE CAESAREA SCIENTIARUM ACADEMIA VINDOBONENSI

COLLECTA EDIDERUNT

FR. MIKLOSICH

PROF. UNIVERSIT. VINDOBONENSIS

ET

IOS. MÜLLER

PROF. UNIVERSIT. TAURINENSIS

TOMUS SECUNDUS.

ΧΑΡΑΛ. Ι. ΣΙΑΝΟΣ
ΗΙΟΥΚΡΑΤΟΥΣ 23
ΑΘΗΝΑΙ — ΕΛΛΑΣ

E.Y.D της Κ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΚΩΝ ΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΕΡΕΙΟΥ

**ΑΝΕΤΥΠΩΘΗ ΑΠΟ ΤΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΧΑΡΑΔΑΜΠΟΥΣ ΣΠΑΝΟΥ
ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 23
ΑΘΗΝΑΙ – ΕΛΛΑΣ
ΣΕ 300 ΑΝΤΙΤΥΠΑ
ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΚΑΙ ΗΡΙΘΜΗΜΕΝΑ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΚΔΟΤΗ**

Hujus voluminis exscripta sunt exemplaria trecenta.

Typis ADOLPHI HOLZHAUSEN hypothetae vienobonensis.

E.Y.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

I.

Diplomata monasterii S. Mariae, dicti Neamone, in insula Chio.

I. (6553—1045) mense februario ind. XIII.

*Imperator Constantinus Monomachus donat monasterio S. Mariae, dicto Neamone,
septuaginta duos nummos aureos annuos.*

Πιττάκιον τοῦ μαχαρίτου βασιλέως κυροῦ Κωνσταντίνου τοῦ Μονο-
μάχου.

"Ισον τοῦ καταπεμφθέν[τος] θείου καὶ εὐσεβοῦς βασιλικοῦ πιττα-
κίου πρὸς Εὐστάθιον βεστάρχην, ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος καὶ εἰδικὸν [διὰ τὸ] ἣν
ἐν τῇ Χίῳ συστᾶσαν εὐαγῆ Νέαν Μονὴν παρὰ τῶν εὐλαβεστάτων μο-
ναχῶν Νικήτα καὶ Ἰωάννου [τὴν] καὶ ἐπ' ὀνόματι [τιμωμένην] τῆς ἀει-
παρθένου καὶ θεομήτορος.

† Επύπωσεν ἡ βασιλεία μου λαμβάνειν [τὴν ἐν τῇ Χίῳ παρὰ τῶν εὐ-
λαβεστάτων μοναχῶν Νικήτα καὶ Ἰωάννου συστᾶσαν εὐαγῆ Νέαν Μονὴν, τὴν
καὶ ἐπ' ὀνόματι τιμωμένην τῆς ἀειπαρθένου καὶ θεομήτορος] ἐτησίως ἀπὸ τῆς
συρκλήτου λόγῳ ρόγας νομίσματα ἑβδομήκοντα δύο καὶ κελεύει σοι καταστρῶσαι
τὴν ὀνομασίαν αὐτῶν¹⁾ ἐν τοῖς χαρτίοις τοῦ ὑπὸ [σὲ]²⁾ σεκρέτου, ἔνθα αἱ ὀνομασίαι
διέργονται τῶν πρωτοσπαθαρίων, μεταγράψαι δὲ καὶ τὸ παρὸν πιττάκιον καὶ τοῦτο
ἰσότυπον ὑπογραφὲν παρὰ σοῦ τε καὶ τῶν ὑπὸ σὲ σεκρετικῶν [καὶ] ἐπιδωύναι τοῖς
τῆς μονῆς ἀδελφοῖς εἰς οἰκείαν ἀσφάλειαν. μηνὶ φεβρουαρίῳ ἵνδ. ιγ' †.

† Εὐστάθιος βεστάρχης, ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος καὶ εἰδικός †.

† Λέων πατρίκιος καὶ πρωτογοτάριος τοῦ σεκρέτου τοῦ σακελ-
λαρίου †.

† Μιχαὴλ πρωτοσπαθάριος, ἐπὶ τοῦ χρυσοτρικλίνου, βασιλικὸς
νοτάριος τοῦ εἰδικοῦ λογοθέτου, κριτής τοῦ βῆλου, ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος
καὶ ἐπὶ τῆς καταστάσεως †.

† Βασιλείος πρωτοσπαθάριος, ἐπὶ τοῦ χρυσοτρικλίνου, κριτής ἐπὶ
τοῦ ἱπποδρόμου, βασιλικὸς νοτάριος τοῦ εἰδικοῦ λογοθέτου καὶ μυστο-
γράφος †.

¹⁾ αὐτοῖς Sak.; apogr. αὐτούς.

²⁾ Supplevit Sak.

† Ἰωάννης πρωτοσπαθάριος καὶ βασιλικὸς νοτάριος τοῦ εἰδικοῦ λογοθέτου, δὲ Σπανόπουλος †.

† Θωμανὸς πρωτοσπαθάριος καὶ βασιλικὸς νοτάριος τοῦ εἰδικοῦ λογοθέτου, δὲ αὖτε Ἀγαλλιανοῦ ἀνθυπάτου, πατρικίου, βέστου καὶ χριτοῦ τοῦ βηλου †.

† Μιχαὴλ, βασιλικὸς νοτάριος τοῦ εἰδικοῦ λογοθέτου, δὲ Σπανόπουλος †.

† Ἰωάννης πρωτοσπαθάριος, ἐπὶ τοῦ χρυσοτριχλίνου, βασιλικὸς νοτάριος τοῦ εἰδικοῦ λογοθέτου, χριτὴς ἐπὶ τοῦ ἵπποδρόμου καὶ δῆμαρχος τῶν πράσεων †.

† Βασίλειος πρωτοσπαθάριος, ἐπὶ τοῦ χρυσοτριχλίνου, βασιλικὸς νοτάριος τοῦ εἰδικοῦ λογοθέτου, χριτὴς ἐπὶ τοῦ ἵπποδρόμου δὲ Τζερύθων †.

† Ἰωάννης πρωτοσπαθάριος, χριτὴς τοῦ ἵπποδρόμου καὶ βασιλικὸς νοτάριος τοῦ εἰδικοῦ λογοθέτου δὲ Καματηρός †.

II. (6553—1045) mense iunio ind. XIII.

Imperator Constantinus Monomachus extinxit monasterium a iudicibus ordinariis.

Χρυσόβουλλον τοῦ αὐτοῦ μακαρίτου βασιλέως κυροῦ Κωνσταντίνου τοῦ Μονομάχου περὶ τοῦ παρὰ μόνης τῆς βασιλικῆς μεγαλειότητος κρίνεσθαι τὴν μονήν.

† Άλλὰ τίνων ἄλλων τοσοῦτον, δισυν τῶν τὸν μονάδα βίον προελομένων καὶ γῆν ἐπίσης βδελυξαμένων καὶ δισα γῆνα μέλει θεῷ; ἐπεὶ κάκεῖνοι, μέλον θεῷ, τοῦτο πρὸ τῶν ἄλλων σπουδάζουσι, θεραπεύειν θεὸν καὶ ὑπὸ τοῖς ἔκείνου ζῆν ὀφθαλμοῖς καὶ τὰ ἔκείνου τηρεῖν κρίματα, ὃν τῇ ἐπιθυμίᾳ, κατὰ τὸν θεῖον φάναι Δαβΐδ, χρυσίου καὶ λίθων τιμίων ἐπέκεινα καὶ γλυκυτέρας κηρίου καὶ μέλιτος. τῶν δὴ οὖν τοιούτων καὶ προνοητέον, δισυν εἰκός, τὸν φιλάρετον τῇ φιλόθεον, ἔσαυτῷ διὰ τούτων τὴν θείαν προμήθειαν προκαλούμενον, καὶ πᾶσι τρόποις περιποιητέον αὐτοῖς τὴν τισύχιον ἀσκησιν, ἵν' ἀπερισπάστως τῷ θεῷ συγγεγνόμενοι¹⁾ θερμοτέρας τὰς ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ καὶ τῆς βασιλείας αὐτῆς ἐντεύξεις προσάγοιεν. ταύτη τοι καὶ τῇ θεοστεφῆς ἡμῶν γαληνότης τῶν ἐν τῇ μονῇ τῆς θεομήτορος, τῇ κατὰ

¹⁾ Sic legendum proponit Sak. pro συγγενόμενοι.

τὴν νῆσον Χίον διακειμένη Νέα προσονομάζεται, διεσκουμένων εὐλαβῶν μοναστῶν, οἵς δὲ κατὰ θεὸν ἐμπολιτεύεται βίος καὶ ἀγγελικὴ κατὰ δύναμιν ὑποτυκοῦται διαγωγὴ καὶ κατάστασις, ἔθετο μὲν καὶ ἄλλως πρόνοιαν, μεταδοῦσα τῶν ἑαυτῆς χαρίτων καὶ χαρίσασα¹⁾ καὶ τούτοις τὴν ἄφθονον δεξιάν· ἐπεὶ δὲ καὶ τινῶν εὐπορήσασα²⁾ αὐτῆς ὑπὸ τὴν μονὴν κτημάτων τε καὶ παροίκων ἀπό τε δωρημάτων τοῦ κράτους ἡμῶν καὶ συναλλαγμάτων οἰκείων, διενέζεσί τε καὶ πραγμάτων ἐπιφοραῖς περιπείρεσθαι μετὰ τῶν δύμοῦ ή καὶ πλησίον χωρούντων πάντων ἐπάνορχές εἰσι· τούτοις γάρ διακείνα συναναρμέναται καὶ οἷον συγέζευκται καὶ διὰ ταῦτα φόβος αὐτοὺς ὑπέτρεχεν ἀκαταλόγιστος καὶ κατέσειε, μήποτε πᾶσι [τοῖς]³⁾ δικάζουσι πρὸς ἐπαγωγὰς καὶ μετακλήσεις καὶ βιαλους ἐλκυσμοὺς προσκείμενος, θήρα πρὸς ἀγράν ὑπάρχωσιν ἔτοιμοι, κάντεύθεν ἐπισκάπτοιντο μὲν τὴν πρὸς τὸ καλὸν ἔξιν τῆς συντρόφου διαγωγῆς ἀποσπώμενοι, κατάγοιντο δὲ τῆς πρὸς ὑψος ἀναγούσης θεωρίας διὰ [τὸ] τῶν πραγμάτων θορυβῶδες καὶ συγχυτικὸν κατέχον ή κατασύρον εἰς ἐδαφος. ή βασιλεία ἡμῶν καὶ ταύτην αὐτοῖς ἵστησι τὴν ἀγωνίαν καὶ λένε τὸ δέος καὶ βραχείαις συλλαβαῖς τὸ ἀπερικτύπητον τούτοις χαρίζεται, ἵνα καὶ ἀνεπιθολῶτους τὰς ὑπὲρ αὐτῆς ἴχετείαις πρὸς θεὸν ἀναφέροτεν ἀπελαύνουσα γάρ πόρρωθεν τούτων τὸ ταραχῶδες τε καὶ πολύοχλον, ἵνα ὡς ἐν ἀδύτοις τισὶ μυσταγωγούμενοι τὸ ἡρεματίδιον τε καὶ γαλήνιον πάντοθεν ἔχοιεν, θεοπίζει διὰ τοῦ παρόντος αὐτῆς εὐσεβούς χρυσοβούλλου λόγου, ὅστε ἀπὸ τοῦ γῦν καὶ εἰς τοὺς ἔξης ἀπαντας καὶ διηγεῖταις χρόνους μή τινα δικαστὴν εἰς τὴν ἐηλαθεῖσαν μονὴν παριέναι δίκης οἰαςδήτινος ἔνεκεν, μήτε τι σύμβολον ἀρχικῆς δυναστείας κατ' αὐτῆς καὶ τῶν ἐν αὐτῇ τε καὶ ὑπ' αὐτὴν ἐπιδείκνυσθαι. ἀλλ' εἴ ποτε διαφοραὶ καὶ διαμάχαι τινές, εἰ μὲν τοῖς τῆς μονῆς πρὸς τινας ἑτέρους ἐπιγένοιντο καὶ βούλοιντο ταῦτας οὗτοι κατὰ τῶν ἀντιφερομένων ἐγγυμνάζειν, ἀκωλύτως κινεῖν καὶ τὸν νόμον εύρισκειν διαιτητὴν τοῦ καλῶς ἔχοντος. εἰ δ' αὖ ἑτεροι κατ' αὐτῶν κινηθεῖεν καὶ διστάζοιεν πρὸς ἀλλήλους ἐπὶ τισὶ δίκαιαις ή περὶ τόπων ἀφαιρέσεως ή μεταθέσεως ὅρων τῶν ὑπ' αὐτοὺς πάντων κτημάτων ή καινοτομίας ἑτέρας τινὸς καὶ ἀμφιβολίας, μήτε θεματικὸν ή πολιτικόν, ὡς εἴρηται, δικαστήν, μήτε τινὰ τῶν ἀλλων ἀρχόντων ή βῆμα δικαστικὸν τοῖς ἐνάγουσιν ἀναπτύσσειν καὶ τὰς περὶ τούτων ἀγωγὰς ἐγγυμνάζειν ή Φηφίζεσθαι ή σῶσις ἀγώγιμόν τινα τῶν ἐν τῇ μονῇ ποιεῖν καὶ καθέλκειν εἰς δικαστήριον, ἀλλὰ τὰ κατὰ τούτων κινούμενα τῷ μείζονι τῶν ἀλλιών ἐφιέναι δικαστηρίων καὶ μόνον ἀκροαῖσθαι τούτων τὸν τὴν αὐτοκράτορα λαγόντα διέπειν ἀρχήν, ἀρρεπεῖ τε καὶ ἀδεκάστω κρίσει ή διαλύειν τὰς ἀναμέσον τούτων ἀμφισβητήσεις.

¹⁾ Sakellion γνωρίσασα. ²⁾ Sak. emendavit pro εὐκορίσασα. Locus corruptus.

³⁾ Addit Sak.

ἢ τὸ διεδογμένον μὲν ἀποφαίνεσθαι, τὸν δὲ κριτὴν δεχόμενον κατὰ τὰς βασιλικὰς ἀποφάσεις πληροῦν καὶ οἷον ἐκβιβαστὴν τῶν ἥδη κεκριμένων γίνεσθαι· μόνης γὰρ ἔξηρτησθαι· βασιλικῆς ἀκροάσεως τὰ κατὰ τούτων λεγόμενα βουλόμεθα καὶ ψήφοις αὐτοκρατορικαῖς τὰς ἐπὶ τὰς δίκας καταδίκας, ἦνīκα [γένωνται], αὐτοὺς ἀποφέρεσθαι· εἰ δ' ἵσως ἀγωγὰς αὐτοὶ κατὰ τι γυμνάζειν αἴροιντο παρὰ δικαστῇ, μὴ προσίστασθαι τούτοις τὸν παρόντα χρυσόβουλον λόγον, ἵνα μὴ τὸ ὑπὲρ αὐτῶν εἰσενεχθὲν ἐξ ἀποτελέσματος κατ' αὐτὸν ἀναφανῇ. διὸ [καὶ] παρεγγυώμεθα καὶ πάντας ἔξασφαλιζόμεθα ἀπό τε τῶν κατὰ καιρούς σακέλλαρίων, γενικῶν καὶ στρατιωτικῶν λογοθετῶν, τῶν ἐπὶ τῆς ἡμετέρας σακέλλης καὶ τοῦ βεστιαρίου, οἰκονόμων τῶν εὐαγῶν οἰκιῶν, τῶν ἐπὶ τῶν σικειακῶν καὶ τῶν ἐφόρων τῶν βασιλικῶν κουρατοριῶν, εἰδικῶν, γηροτρέψφων, τῶν ἐπὶ τοῦ θείου ἡμῶν ταμείου τοῦ Φύλακος, κουρατόρων τοῦ οἶκου τῶν Ἐλευθερίου καὶ τῶν Μαγγάνων, οἰκιστικῶν καὶ τῶν ὑπ' αὐτοὺς πρωτονοταριῶν, λογαριαστῶν, χαρτουλλαρίων, βασιλικῶν νοταρίων καὶ νοταρίων, ἕτι δὲ δομεστίκων τῶν σχολῶν, δουκῶν, κατεπάνω, στρατηγῶν καὶ τῶν ἀντιπροσωπούντων αὐτοῖς, ταξιαρχῶν, τουρμαρχῶν, μεραρχῶν, χαρτουλαρίων τοῦ δρόμου καὶ τῶν θεμάτων, κομήτων τῆς κόρης, δομεστίκων τῶν θεμάτων, δρουγγαροχομήτων, πρωτοκεντάρχων, προελευσιμαίων καὶ λοιπῶν ταγματικῶν καὶ θεματικῶν ἀρχόντων, πρὸς τούτοις δρουγγαρίων τῆς βίγλης, κριτῶν πολιτικῶν καὶ θεματικῶν, ἐποπτῶν, στρατευτῶν, βασιλικῶν [ἀνθρώπων] εἰς τινὰς τοῦ δημοσίου δουλείας ἀποστελλομένων, πρωτονοταρίων, νοταρίων, συνωναρίων, τοποτηρητῶν, παραφυλάκων καὶ παντὸς ἑτέρου δουλείαν τοῦ κοινοῦ μεταχειριζομένου τοῦ μηδένα τῶν ἀπάντων ἐν οἰωδήποτε γρόνῳ καθ' οἰσνθήτινα τρόπον ἐπ' ἀδείας ἔχειν, μήτε τῶν ἐν ὑπεροχαῖς ἀρχόντων, μήτε πολιτικὸν ἢ θεματικὸν δικαστὴν καθέλκειν συνόλως εἰς δικαστήριον τοὺς ἐν τῇ δηλωθείσῃ μωνῇ θεοφιλεῖς μοναστὰς δίκης σίαςδήποτε χάριν τῶν ὑπ' αὐτὴν κτημάτων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς μένον γὰρ τὸ θειότατον καὶ βασιλικὸν βῆμα ταῖς κατὰ τούτων ἥδη δίκαιοις ἀνέῳγε καὶ ὃ ἂν δὲ κρατῶν μετὰ τὴν τῆς χροτουμένης ἀγωγῆς ἀκρόασιν ἐπιτρέψειε τὴν διάγνωσιν ἢ ἐκβιβασιν, τοῖς δὲ ἄλλοις θύρας ἐπέθηκεν ἢ τοῦ κράτους ἡμῶν αὖτη διάταξις· τοῖς δέ γε μονασταῖς βουλομένοις καθ' ἑτέρων κινεῖν σὺν ἀπείργεται· θεεν ὡς βεβαίου καὶ ἀσφαλοῦς τυγχάνοντος τοῦ παρόντος ἡμῶν εὐσεβοῦς χρυσοβόλου λόγου γεγενημένου κατὰ τὸν ἰσόνιον μῆνα τῆς δωδεκάτης¹⁾) ἴνδικτιῶνος ἐν ἔτει ἔξακισχιλιοστῷ πέντακοσιοστῷ πεντηκοστῷ τρίτῳ, τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ἐν αὐτῷ ὑπεσημήνατο κράτος †.

¹⁾ Corrige τρισκαιδεκάτης.

† Κωνσταντίνος ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοχράτωρ Ῥωμαίων ὁ Μονομάχος †.

III. (6554—1046) mense maio ind. XIV.

Imperator Constantinus Monomachus concedit monachis, ut Constantinopoli deversentur in hospitio regio monachis Olympitis assignato donatque monasterio quotannis frumentum et pecuniam.

Χρυσόβουλον τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ ἀπληκεύειν τοὺς μοναχοὺς ἐν τῷ βασιλικῷ οἶκῳ, ἔνθα καὶ οἱ Ὁλυμπίται ἀπληκεύονται.

† Άμα μὲν καὶ ἀρετὴν ὁσίων καὶ φιλοθέων ἀνδρῶν τιμῶσα ἡ βασιλεία ἡμῶν, διμα δὲ καὶ τὸ θεῖον ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δεσποτείας αὐτοῦ εὐλογεῖν βουλομένη, καὶ τὰ δύο ταῦτα χρηστὰ καὶ τῷ ἔντι βασιλικὰ διαπραττομένη δεῖν ὥρθη καν τῇ ἐν Χίῳ τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου Νέᾳ Μογῇ τὰ τῆς εὐεργεσίας ἐνδείξασθαι, ώς μὴ μάνη ἐν ἡπείροις τε καὶ θαλάσσαις, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς νήσοις τὸ ταύτης ἐφαπλώται φιλότιμον· πολὺν¹⁾ γάρ οἱ ἐκεῖσε μοναχοὶ τοῦ κατὰ θεὸν βίου ποιησάμενοι λόγον καὶ ἀρετῆς, εἴπερ τινὸς ἑτέρου φροντίσαντες, ἀναλόγως τῷ βίῳ καὶ τὸν παρὰ τῆς βασιλείας ἡμῶν ἐπεσκάσαντο ἔλεον. ἔνθεν τοι καὶ τῷ περὶ τὴν ὑπεραγίαν δέσποιναν ἡμῶν θεοτόκον διαπύρῳ πόθῳ τὴν περὶ τοὺς φιλαρέτους τούτους ἀνδρας προσθέντες στοργὴν καὶ ἀγαθὸν ἀγαθῷ παρατείναντες, τὸ παρὸν χρυσόβουλον σιγίλιον ἐξεθέμεθα διορισάμενοι ἐν τῷ ἀφορισθέντι τοῖς Ὁλυμπίταις μοναχοῖς ξενοδοχείῳ παρὰ τῆς βασιλείας ἡμῶν καὶ αὐτοὺς καταλύειν, ἔχειν τε εἰς καταγωγὴν ἀνωγεωκάτωγον τὸ περὶ τῶν τοιούτων ξενοδοχεῖον καὶ ἐν αὐτῷ καταμένειν, δηπηγίκα χρεία τις αὐτοὺς ώς τὰ ἐνταῦθα τοῦ μοναστηρίου ἀπάγοι,²⁾ λαμβάνειν δ' ἐτησίως καὶ λόγῳ σιτηρεσίου σίτου μοδίους τριάκοντα καὶ νουμμίων μιλιαρίσια τριάκοντα, κατὰ τὸν καιρὸν δηλονότι, καθ' θν καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ Ὁλύμπου μοναχοὶ [τὰ]³⁾ τυπωθέντα λαμβάνουσι σιτηρέσια, ὑστερεῖν δὲ αὐτοῖς τὸ τοιούτον ἐτήσιον σιτηρέσιον οὐδέποτε βουλόμεθα, οὔτε μὴν τῆς ἐν τῷ ἀνωγεωκατωγείῳ καταμονῆς τοὺς τοιούτους ἐκπίπτειν, καθὼς καὶ τὸ πρὸς τὸ σέκρετον τοῦ μεγάλου οἰκονομείου τοῦ ἀγίου Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου καταπεμφθὲν πιττάχιον τῆς βασιλείας μου διαλαμβάνει, ἀλήθεσθαι γε μὴν καὶ τοὺς καθ' ἔκαστον χρόνον παρεχομένους τοῖς μοναχοῖς τριάκοντα σίτου μοδίους καὶ ζυμοῦσθαι καὶ εἰς ἄρτον ἀποκαθίστασθαι:

1) πλὴν Sak.

2) ἀπάγοιν Sak.

3) Addit Sak.

τέλειον παρὰ τῶν τῆς μονῆς τοῦ Τροπαιοφόρου διακελευόμεθα, ἵνα μηδ' ἐντεῖθεν
ἢ τῆς ἐν Χίῳ μονῆς πράγματα ἔχοιεν φυράμασι καὶ ζύμῃ προσανέχοντες καὶ περὶ^{ΙΩΑΝΝΙΝΑ}
τὴν ἀρτοποιίαν ἀσχολούμενοι, ἀλλὰ τέλεον καὶ ἐν τούτῳ ἀφροντιστοῦντες θερμότατα
τῆς βασιλείας ἡμῶν ὑπερεύχωνται· ώς δὲ τὸ ἀσφαλὲς τοῖς μοναχοῖς καὶ εἰς
τὸ ἔδης οὐκ ἐπὶ τε τῷ φιλοτιμηθέντι παρὰ τῆς βασιλείας μου σιτηρεσίᾳ, τοῖς
τριάκοντα τοῦ αἵτου μοδίοις καὶ τοῖς τριάκοντα τῶν νουμμίων μιλιαρισίοις καὶ ἐπ'^{ΙΩΑΝΝΙΝΑ}
αὐτοῖς τοῖς οἰκήμασι, τῷ ἀνωγέω δηλαδὴ καὶ κατωγέω, τὸ παρὸν χρυσόβουλλον
σιγιλλίον διὰ κινναβρίων σημειωθὲν καὶ χρυσῇ βούλῃ τῆς βασιλείας μου πι-^{ΙΩΑΝΝΙΝΑ}
στωθὲν ἐπεδόθη μηνὶ μαΐῳ, ἵνδ. 18° f.

IV. (6556—1048) mense iunio ind. I.

*Imperator Constantinus Monomachus dat monasterio domum in praedio Anguriis con-
firmatque donationem frumenti.*

Ἐπικυρωτικὸν χρυσόβουλλον τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ μετοχίου Ἀγγούριον.

† Ἐπεὶ η̄ ἐν τῇ Χίῳ Νέᾳ Μονῇ τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου εἰς ἐπίδοσιν καὶ
αὔξησιν. ἐλθοῦσα, τοῦτο μὲν καὶ διὰ τῶν ἀγίων δεσποινῶν τῶν πορφυρογεννήτων,
τοῦτο δὲ καὶ δι’ αὐτῆς τῆς βασιλείας μου, δσον ἐφικτὸν σπουδασάστης τὰ εἰς σύσ-
τασιν αὐτῆς, ἐδεῖτο καὶ ἐν τῇ θεοφυλάκτῳ ταύτῃ πόλει ἀπλήστου καὶ ἡξίωσαν
περὶ τούτου ὃ τε καθηγούμενος Νικήτας τῆς τοιαύτης μονῆς καὶ ὁ συνάδελφος
αὐτοῦ Ἰωάννης καὶ οἱ λοποὶ μοναχοί, ἀναγκαῖον καὶ ἀπαραίτητον αὐτοῖς τὸ
τοιοῦτον ἡγγησαμένη. η̄ βασιλεία μου, οὐ παρεῖδε τὴν τούτων ἀξίωσιν, ἀλλὰ προ-
θύμως καὶ εὐμενῶς ἐπήκουσεν αὐτῶν καὶ διορίζεται διὰ τοῦ παρόντος χρυσόβουλλου
σιγιλλίου, ὡςτε ἀπὸ οἰκιακῶν τῆς μονῆς τοῦ Τροπαίου ἔχειν αὐτοὺς τὸ ἀνω-
γεωκάτωγον οἰκημα τὸ δν ὑπὸ τὴν τοποθεσίαν τῶν Ἀγγουρίων πλησίον τοῦ ἀγίου
Νικολάου μετὰ τοῦ περιαυλίου αὐτοῦ καὶ τοῦ προστώου ἥλιακου καὶ τοῦ σταύλου
εἰς ἀπλήστον, καὶ καταμένειν ἐν αὐτῷ τὸν ἀποστελλορένους παρ’ αὐτῶν μοναχοὺς
ἀπερικόπως καὶ λαμβάνειν καὶ τὰ προτετυπωμένα αὐτοῖς σιτηρέσια ἀπὸ τῆς μονῆς
τοῦ Τροπαιοφόρου ἀνυστερήτως, ἀγοικοδομεῖσθαι. δὲ καὶ ἀνακεραμοῦσθαι τὸ τοιοῦτον
οἰκημα παρὰ τοῦ σεκρέτου τοῦ Τροπαιοφόρου καὶ αὐτοὺς ἀκαινοτομήτους διατη-
ρεῖσθαι καὶ ὑπερεύχεσθαι τῆς βασιλείας μου καὶ ἔχτελεῖν καὶ τὴν τυπωθεῖσαν
αὐτοῖς ἴκετήριον εὐχὴν ἀδιαλείπτως. διὰ τοῦτο γάρ καὶ τὸ ἀπλήστον αὐτοῖς εἰς
τὸ διηγεκὲς δέδωκεν η̄ βασιλεία μου, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἀπερισπάστως ἔχτελῶσι τὴν
τοιαύτην εὐχὴν καὶ παράκλησιν, μὴ ἔχοντος ἐπ’ ἀδείας τινός, εἴτε τοῦ κατὰ τὴν
ἡμέραν οἰκονόμου τοῦ Τροπαιοφόρου, εἴτε τοῦ καθηγουμένου, εἴτε τινός τῶν λοιπῶν

σεκρετικῶν μετακινεῖν αὐτοὺς ἢ μεθιστᾶν ἀπὸ τοῦ τυπωθέντος ἀπλήκτου. ἐπὶ τούτῳ γάρ καὶ τὸ παρὸν χρυσόβουλλον σιγίλλιον διὰ κινναβάρεως ὑποσημανθὲν καὶ χρυσῆ βούλλῃ πιστωθὲν ἐπεδόθη αὐτοῖς μηνὶ Ιουνίῳ ἵνδ. πρώτης τ.

V. (6560—1051) mense decembri ind. IV.

Imperator Constantinus Monomachus donat monasterio viginti quattuor inquilinos.

Σιγίλλιον τοῦ αὐτοῦ ἐν τύπῳ καὶ κατ' ὄνομα¹⁾ περὶ τῶν εἰκοσιτεσσάρων παροίκων.

† Ἐπει καὶ ἡ βασιλεία μού ἐπικυρῶσα²⁾ πρώην διὰ χρυσοβούλλου σιγίλλου αὐτῆς τὴν δεσποτείαν τοῦ κτήματος τῶν Καλοθηκίων τοῦ τῇ ἐν Χίῳ Νέᾳ Μονῇ τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου διαφέροντος ἐδωρήσατο αὐτῇ καὶ ἑτέρους παροίκους εἰκοσιτεσσάρας τὸν ἀριθμὸν, καθὼς δὲ περὶ αὐτῶν χρυσόβουλλος λόγος τρανώτερον διασφεῖ, ηδυνήθησαν δὲ οἱ μοναχοὶ τῆς δηλωθείσης μονῆς ἐφευρεῖν τοσούτους παροίκους ἀτελεῖς καὶ ἀπηλλαγμένους διντας παντὸς βάρους καὶ στρατιωτικοῦ λειτουργήματος, δεῖν ἐλογίσατο ἡ βασιλεία μού τῷ παρόντι σιγίλλῳ τὰς δνομασίας αὐτῶν ἐγγραφῆναι καὶ τὸ ἀσφαλὲς τῇ μονῇ διὰ τούτο ἐπιβραβευθῆναι. οἱ δὲ τοιοῦτοι πάροικοι καὶ τῷ κτήματι τῶν Καλοθηκίων προσμενοῦσι καὶ ἐλευθερίας πάσης καὶ ἔξουσιος εἰς τὸ διηγεκὲς ἀπολαύσουσι καὶ οὐδεμίαν δχλησιν καὶ καινοτομίαν ὑπό τινος ὑποστήσονται καὶ ἔχειθεν μεταστήσονται, εἰ μή που τυχὸν εὑρεθείη τις δημοσιακοῖς τισιν ὑποχείμενος λειτουργήμασιν· ὁ γάρ οὕτως ἔχειν διαγινωσκόμενος οὐδεμίχν αἴνειν ἡ βοήθειαν ἔχει ἀπὸ τοῦδε τοῦ σιγίλλου, ἀλλὰ πρὸς τὰ οἰκεῖα βάρη ἐπανακληθῆσεται· κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τῆς ἀναγραφῆς, ἐμφανιζομένου τοῦ παρόντος σιγίλλου τῆς βασιλείας μού . . . καὶ κατ' ὄνομα τούτων διὰ τοῦ ἀναγραφέως τῇ μονῇ προσεπιδοθῆσεται εἰς οἰκείαν ἀσφαλειαν.

Τὸ δὲ τῶν τοιούτων παροίκων πρὸς δνομα³⁾ τῶν ἐν τῷ ῥηθέντι προσκαθεζόμενων κτήματι τῶν Καλοθηκίων ἔστιν οὕτως· Εὐστάθιος ὁ Βουρκανός, Νικόλαος ὁ Παργιανός, Ἰωάννης ὁ Ευλοσσελᾶς, Λέων ὁ Καμιλαῖλᾶς, Νικόλαος Ἀσπρομμάτης, Ἰωάννης πρεσβύτερος ὁ Στρούλος, Γεώργιος ὁ Καλαφάτης, Μόσχος ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ, ὁ Λιβανὸς τοῦ Ἀνηφαντάρη, Ἰωάννης ὁ Κολάτος, Γεώργιος ὁ Παντοκρατορινός, Γεώργιος ὁ Λούλος, Γεώργιος ὁ Ψωριανός, ὁ Μαζάγρελος, Νικόλαος ὁ Σχραχηνόπουλος, Πασχαλίος ὁ Κάνταλος, Μηνᾶς ὁ Σεληνιακός, Γεώργιος ὁ Μαχρός, ὁ Πολυπέτης, Βασίλειος ὁ Θεοχάριστος, Ἰωάννης ὁ Κρατηρός, Θεόδωρος ὁ Γλαυ-

¹⁾ Emendavit Sak. ex: κατ' ὄνόματος. ²⁾ ἐπικυροῦσα Sak. ³⁾ Locus suspectus.

κιώτης, Χρυσάφης ὁ Τσικαλᾶς καὶ ὁ Κατωπτελεῖτης. καὶ ἵνα ἔχοιεν ἐπὶ τούτοις
οἱ μοναχοὶ τὸ ἀσφαλὲς καὶ ἀμέριμνον, τὸ παρὸν [χρυσόβουλλον σιγῆλλιον] διὰ
κινναβάρεως σημανθὲν καὶ τῷ βουλλωτηρίῳ τῆς βασιλείας μου πιστωθὲν ἐπεδόθη
αὐτοῖς μηνὶ δεκεμβρίῳ ἴνδ. ៥'.

VI. (6587—1079) mense iunio ind. II.

Imperator Nicephorus Botaniata confirmat privilegia monasterii.

Τὸ ἐπικυρωτικὸν χρυσόβουλλον τοῦ ἀοιδίμου βασιλέως χυροῦ Νικη-
φόρου τοῦ Βοτανειάτου.

† Εἰ [παρὰ]¹⁾ τῶν προηγησαμένων ἀοιδίμων βασιλέων πολλῶν καὶ μεγαλο-
πρεπῶν γένους δωρεῶν καὶ χαρίτων καὶ διαφόρων εὐεργεσιῶν οἱ ἐν τῇ νήσῳ Χίῳ
ἀσκοῦμενοι ἀμφὶ τὸ ἱερὸν φροντιστήριον, ὁ Νέα Μονὴ ἐπικέχληται, ἐπ’ εὐσεβείᾳ
δέ καὶ πίστει τιμᾶται πολλῇ, ὃνόματι τῆς ὑπεράγιου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου,
καὶ ὥσπερ ἀπό τινος ἐράνου τῶν φιλοτίμων ἐκείνων ψυχῶν καὶ τῷ ὅντι βασιλι-
κωτάτων τὰς χάριτας διεδέξαντο, πολλῷ πλέον καὶ παρὰ τοῦ κράτους ἡμῶν ἄξιοι
γένοιντ’ ἀν διψιλεστέρων τυχεῖν ἀγαθῶν καὶ ἀφθονωτέρας ἐπικουρίας μετασχεῖν·
ἐφ’ ὅσον γάρ πάντοθεν τούτοις προσγέγονε τὸ ἀπερικλόνητον καὶ ἀμέριμνον, ἐπὶ τε
τῇ αὐτοδεσπότῳ συστάσει τῆς κατ’ αὐτοὺς σεβασμίας μονῆς καὶ τῇ ἀπολήψει τοῦ
σολεμνίου, τῶν τυπωθεισῶν αὐτοῖς δίδοσθαι δύο λιτρῶν κατὰ τὸ ἐτήσιον ἐκ τῆς
ῥόγας τοῦ τῶν πρωτοσπαθαράτων τάγματος καὶ ἐξκουσσεία πλείων κεχάρισται καὶ
πεντεκαΐδεκα Ἰουδαίων φαμελιῶν κεφαλητίων καὶ [παντὸς] βάρους [καὶ]²⁾ παντοίας
ἐπηρείας ἀνεσις καὶ ἀλλα τὰ διαφόρως τοῖς δοίσις ἀνδράσι λυσιτελοῦντα, οὐκ ἦττον δὲ
καὶ τῇ σεβασμίᾳ τούτων μονῆ ἐπὶ τοσοῦτον δι γρόνος τὰς εἰς αὐτοὺς ἐναπέσθεσε χά-
ριτας καὶ οἷον εἰπεῖν εἰς³⁾ ζέφον βαθὺν συνεκάλυψεν· ὅτι γάρ ἡ μνήμη τούτων τῷ
τῆς λήθης ἐναπερρίφη βυθῷ καὶ πτῶσιν πάντα εἰλήφη καὶ σύγχυσιν καὶ σύδητισοῦν
ἡ ὠφέλεια. ἐντεῦθεν δέδύναι καὶ [λύπαι]⁴⁾ συνεῖχον καὶ στεναγμοὶ τοὺς οὕτω κατὰ
θεὸν ζῶντας ἀσκητὰς δοίους καὶ πολιτείαν διαβιοῦντας θεάρεστον, ὅτι τε πάντοθεν
τὰ ἐναντία προσέρρει αὐτοῖς καὶ ἡ κατὰ θεὸν σπουδὴ ταῖς βιωτικαῖς τριχυμίαις
προσανεκόπτετο καὶ ἀνεσις ἡ στάσις τῶν κυωτῶν οὐκ ἐξῆν, ἀλλ’ ἀπιδόντες πρὸς
τὴν τοῦ κράτους ἡμῶν εὐμένειαν ταχεῖαν ἀπαλλαγὴν εύρισκουσι τοῦ ἀλγήματος· ἀ-
γάρ ἐξαμαράνθη τούτοις τῷ γρόνῳ καὶ οἷον ἀπεσβέσθη χαρίσματα, ἥτισαντο [παρὰ]⁵⁾
τοῦ κράτους ἡμῶν καινισθῆναι ταῦτα αὐτοῖς καὶ ὥσπερ ἀπό τινος βλάστης τῆς

1) Apogr. οἱ τῶν. 2) Supplevit Sak. 3) Supplevit Sak. 4) Supplevit
Sak. 5) Supplevit Sak.

ήμετέρας προστάξεως ἀναδοθῆναι τούτοις διὰ τῆς παρούσης χρυσοβούλου γραφῆς
δαψιλῆς καὶ πολύφορα τὰ καλά. καὶ δῆτα τοιαύτην αὐτοῖς ἡ βασιλεία μου τὴν
χάριν χαρίζεται· πρωτοτύπως καὶ γάρ ἐπώρθωσεν αὐτοῖς τὸ τῶν δύο λιτρῶν σο-
λέμνιον διὰ πιττακίου αὐτῆς εἰς τὸ τοῦ μεγάλου σακελλαρίου καταπεμφθέντος
σέκρετον διορίζομένου, ἵνα καθὼς πρώην ἐν τῷ πράγματι τῶν πρωτοσπαθαράτων
αὐτὸν ἐλάμβανον, λαμβάνωσε τούτο καὶ καθεξῆται. εἴθ' οὖτας εἰς ἀνακαίνισμὸν τῶν
ἥδη τῷ χρόνῳ σβεσθέντων¹⁾ χρυσοβούλων αὐτῶν ἀνανεοῖ ταῦτα ἡ βασιλεία μου
καὶ ἐπικυροῖ καὶ τὰς περιλήψεις αὐτῶν πάσας καὶ διατάξεις [καὶ]²⁾ διατρονοῖ τὰ
ἥδη προγεγενημένα χρυσόβουλα σιγήλια πάρα τε τῶν μακαριτίδων δεσποιγῶν
καὶ τῶν ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει ἀσιδίμων βασιλέων, τοῦ τε κυροῦ Κωνσταντίου τοῦ
Μονομάχου, τοῦ κυροῦ Ἰσαακίου τοῦ Κομνηνοῦ, [τοῦ] κυροῦ Διογένους τοῦ Ρωμανοῦ
[καὶ τοῦ] κυροῦ Μιχαὴλ τοῦ Δούκα, θεοπίκουσα τὸ ἐνδύναμον ἔχειν κατὰ πάντα
καὶ ἐνεργεῖν τὰ τοιαῦτα καὶ ὡς παρ' αὐτῆς τῆς βασιλείας μου ἐκφωνηθέντα τε
καὶ δρισθέντα οὖτας ἴσχύειν καὶ τὸ ἐνδύναμον ἀποφέρεσθαι. διὸ πάρεγγυώμεθα καὶ
πάντας ἔξασφαλιζόμεθα ἀπό τε τῶν κατὰ καιροὺς σακελλαρίων, γενικῶν καὶ στρα-
τιωτικῶν λογοθετῶν, τῶν ἐπὶ τῆς ἡμετέρας σακέλλης καὶ τοῦ βεστιαρίου, οικο-
νόμων τῶν εὐαγῶν οἶκων, τῶν ἐπὶ τῶν οἰκειακῶν καὶ τῶν ἐφόρων καὶ τῶν βα-
σιλικῶν κουρατοριῶν, εἰδικῶν, γηροτρόφων, τῶν ἐπὶ τοῦ θείου ἡμῶν ταμείου τοῦ
Φύλακος, κουρατόρων τοῦ οἴκου τῶν Ἐλευθερίου καὶ τῶν Μαγγάνων, οἰκιστικῶν
καὶ τῶν ὑπ' αὐτοὺς πρωτογοταρίων, χαρτουλαρίων καὶ βασιλικῶν νοταρίων, ἕπει
δομεστίκων τῶν σχολῶν, κατεπάνω, στρατηγῶν τῆς Χίου καὶ τῶν ἀντιπροσωπούν-
των αὐτοῖς ταξιαρχῶν, τουρμαρχῶν, μεραρχῶν, χαρτουλαρίων τοῦ τε δρόμου καὶ
τῶν θεμάτων, κομήτων τῆς κούρτης, δομεστίκων τῶν θεμάτων, δρουγγαροκομήτων,
πρωτοχεντάρχων βασιλικῶν τῶν κάστρων, καστροφυλάκων, καστροκτιστῶν, βεστια-
ριῶν, μανδατόρων πρέσβεις ἀγόντων ἢ ἐξορίστους ἢ ἐθνικοὺς ἢ κατά τινα ἀλληγο-
χρείαν διερχομένων, προελευσιμάτων βασιλικῶν καὶ λοιπῶν ταγματικῶν καὶ θε-
ματικῶν ἀρχόντων, πρὸς τούτοις κριτῶν, ἐποπτῶν, ἀναγραφέων, στρατευτῶν, βα-
σιλικῶν [ἀνθρώπων]³⁾ εἰς τινας δουλείας ἀποστελλομένων, πρωτογοταρίων, νοταρίων,
συνωναρίων, ὥρειαρίων, τοποτηρητῶν, παραφυλάκων καὶ παντὸς ἑτέρου δουλείαν
τοῦ κοινοῦ μεταχειρίζομένου τοῦ μηδένα τῶν ἀπάντων ἐν οἰωνήποτε χρόνῳ καθ'
οίονδήτινα τρόπον ἐξ οἰασδήτινος προφάσεως ἐπ' ἀδείας ἔχειν ἀθετεῖν τι τῶν παρὰ
τῆς βασιλείας μου διωρισμένων καὶ ἀναγεγραμμένων ἐνταῦθα ὡς βεβαίου καὶ ἀσφα-
λοῦς τυγχάνοντος τοῦ παρόντος ἡμῶν εὐσεβεῦς χρυσοβούλου σιγήλιου, γενομένου

¹⁾ σεβασθέντων Sak.²⁾ καὶ proposuit Sak.³⁾ ἀνθρώπων supplevit Sak.

κατὰ τὸν ιούνιον μῆνα τῆς β' ἵνδ., ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέρεον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημήνατο κράτος.

† Νίκηφόρος ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ Ρωμαίων ὁ Βοτανειάτης †.

VII. (6767—1259) mense aprili ind. II.

Imperator Michael Palaeologus confirmat monasterio omnes possessiones.

Μιχαὴλ Παλαιολόγου χρυσόβουλλον περὶ πάντων τῶν μετοχῶν τῆς μονῆς.

Ἐργαστήριο ΙΩΑΝΝΙΝΟΥ
Τόμεας Φιλοέργοις Θ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΦΙΛΟΦΙΛΙΑΣ

Τὸν ζῆλον ἐκ τῶν παραδειγμάτων φασὶν ἔχειν τὴν κίνησιν· πρὸηγεῖται δὲ ταῦτας ἐπαινετὴ διάθεσις τῆς ψυχῆς, ἐπιτίθειον ἔχουσα προσὸν τὴν κίνησιν¹⁾. συμπέψυκε γάρ τοῖς ἔξωθεν τὰ ἐντὸς καὶ τὴν σύνοικον κατάστασιν διεμφαίνει²⁾ ἡ πρὸς τὰ ἔξω ῥοπή, εἴ τι δὲ τούτων οὐ συνέλθῃ³⁾, βλάπτει τὴν τελειότητα, ὡς τῆς συνδρομῆς τῶν δλων συντελεστικῆς οὖσης τῆς καταστάσεως⁴⁾. ἀλλ’ εἰς τί ταῦτα τῇ βασιλείᾳ μου λέλεκται; ὁ τιμιώτατος καθηγούμενος τῆς κατὰ τὴν νῆσον Χίον διακειμένης περιωνύμου μονῆς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς οὕτω πως ἐπονομαζομένης Νέας, ζῆλον ἐξήλωσε τῇ τε πολιούχῳ τῆς κατ’ αὐτὸν μονῆς πανυπεράγκῳ δεσποίνῃ τῆμῶν καὶ θεομήτορι καὶ δι’ αὐτῆς τῷ ταῦτῃ υἱῷ καὶ Θεῷ, ὃ τὰ κατὰ μέρος ἀνάγεται⁵⁾ ἀγαθά, ἐξήλωσε δέ, ἀπὸ μὲν τῶν ἐκτὸς παραδειγμάτων τῆς μένος καὶ κινηθείς, δσα πολλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ ὁδηγήσαντος⁶⁾ αὐτὴν Χριστοῦ ἡ βασιλεία μου τετελείωκεν, ἀπὸ δὲ τῶν ἐντὸς ὑπὸ τῆς ἀγαθῆς ἐλπίδος δρμηθεὶς καὶ τῆς χρηστῆς εὐνοίας αὐτοῦ. διὰ δὴ ταῦτα⁷⁾ καὶ κατ’ ἐπίγνωσιν ὁ ζῆλος αὐτοῦ καὶ ἡ μίμησις τούτων⁸⁾ κατ’ εὔνοιαν καὶ εὐγνωμοσύνην καὶ [ζῆλον]⁹⁾ ἐνδιάθετον. ἐπεὶ οὖν ἡ βασιλεία μου ἐπὶ τῷ Θεμελίῳ τῆς Θείας ἐλπίδος ἐδραζομένη καὶ ἔνεκεν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς πραότητος, εἴτ’ οὖν τῆς ἀγαθωσύνης καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ ἔντείνεσθαι καὶ κατευδεῦσθαι καὶ βασιλεύειν πιστεύσασα καὶ ἐκ¹⁰⁾ τοῦ θεοῦ δίκαιον κρίνουσα τῆς ἀποκαταστάσεως ἀρξασθαι ταῖς ἔκασταχοῦ μοναῖς χρυσοβούλλους λόγους αὐτῆς ἐπεβράβευσε, τοῖς γεγονόσι παραδείγμασι κεχρημένος καὶ¹¹⁾ πεπεισμένος τῇ ἔνδον εὐγοίᾳ, ὡς οὕτως ἔσται αὐτῷ, ἐξ ἀμφοτέρων τούτων εἰς

¹⁾ Cod. Gerasimi archiepiscopī: ἐπιτηδείως ἔχουσα πρὸς τὴν κίνησιν ²⁾ διεχραίνει Sak. ³⁾ τοῦτο οὐ συνέλθει Sak. ⁴⁾ ἐκβάσεως cod. Ger. καταβάσεως Sak. ⁵⁾ ἀνάγονται Sak. ⁶⁾ Sakellion et cod. Ger. βασιλεύσαντος ⁷⁾ Sic pro πάντα legendum proponit Sakellion. δι’ ἀ δὴ cod. Ger. ⁸⁾ τούτῳ Sak. et cod. Ger. ⁹⁾ κατ’ εὔνοϊκὴν εὐγνωμοσύνην καὶ ἐνδιάθετον cod. Ger. ¹⁰⁾ κακ cod. Ger. ¹¹⁾ ἡ Sak.

τὸν ζῆλον κατέστη καὶ ζηλώσας τῆς βασιλείας μου ἐδεήθη τῶν οὓσων τοῖς ἄλλοις τυχεῖν, ώστε δηλαδὴ διὰ χρυσοβούλλου τῆς βασιλείας μου ἐπικωρωθῆναι τῇ κατ' αὐτὸν μονῇ πάντα τὰ προσόντα αὐτῇ¹⁾ δίκαια, ως [ἄν] ἀνενοχλήτως ταῦτα κατέχῃ καὶ παντὸς ἀνώτερα διασεισμοῦ. ἡ βασιλεία μου τοίνυν τὸ ἄξιον ποιοῦσα καὶ τῷ ζῆλῳ καὶ τῇ τούτου εὐνοίᾳ καὶ τῇ πανυπεράγνῳ θεομήτορι καὶ δι' ἀπάντων²⁾ τούτων τῷ θεῷ ἀφοσιοῦσα τὰ καθήκοντα, τὸν παρόντα χρυσόβούλλον λόγον αὐτῷ ἐπιχορηγεῖ, δι' οὗ καὶ διορίζεται, κατέχειν τὴν ῥηθεῖσαν Νέαν Μονὴν τῆς πανυπεράγνου θεομήτορος καὶ δεσπόζειν κατὰ κυριότητα καὶ αὐθεντίαν τὰ προσαρμόσαντα αὐτῇ δίκαιας ὅθενδηποτε καὶ ὅπωσδηποτε καὶ παρ' ὅποιουδήτινος³⁾ προσώπου προσκυρωθέντα καὶ παρ' αὐτῆς⁴⁾ δεσποζόμενα καὶ κατεχόμενα· ἐπικυροῖ γάρ η βασιλεία μου τῇ δυνάμει τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου λόγου αὐτῆς [τῇ διαληφθείσῃ σεβασμίᾳ μονῇ] πάντα τὰ προσόντα [αὐτῇ] παλαιγενῇ καὶ πρόσφατα δικαιώματα, ἐφ' οἷς κέκτηται ἀπασι καὶ διὰ τούτων τῶν κτημάτων αὐτῆς καὶ τῶν πραγμάτων κυρίαν καὶ ἀπαραστάλευτον αὐτῇ περιποιεῖται τὴν δεσποτείαν, ἀ καὶ ῥητῶς τῷ παρόντι χρυσοβούλλῳ λόγῳ τῆς βασιλείας μου ἐγκαταγράφονται· οἰκήματα ἐντὸς τοῦ κάστρου, περιβόλια, ἐρειποτόπια, λοετρὰ δύο, καὶ ἐκκλησία ἡ σύτῳ πως δινομαζόμενη τὸ Πολιτικόν. ἔτερα ἐκκλησία ἡ Παντοδύναμος μετὰ τῆς περιοχῆς αὐτῆς. ἔτερα ἐκκλησία ὁ Ἀγιος Νικόλαος μετὰ τῆς περιοχῆς αὐτῆς.⁵⁾ αἱ ἀποθήκαι αἱ πλησίον οὖσαι τῆς Θαλάσσης καὶ οἱ δύο δουλευτοπάροικοι οἱ ἐν τῷ Ἐμπορίῳ προσκαθήμενοι, δ τε Νικόλαος ὁ Εύρυτιώτης καὶ Γεώργιος ὁ Κάμαρος. μετόχιον εἰς τὸν Κάμπον τὸ εἰς τὰ Νεώνητα διακείμενον μετὰ τῆς ὑπ' αὐτὸ ἀροσίμου γῆς τῆς ὅπουδηποτε διακειμένης καὶ τῶν ὅπωροφόρων δένδρων ἐλαῖων τε καὶ ἄλλοιων. κῆπος ὁ λεγόμενος Πλατάνιον μετὰ τῆς ὑπ' αὐτὸν ὑπέργου γῆς καὶ νομαδιαίας καὶ τῶν κληματοφόρων δένδρων καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ Κοδράτου ἐξωγνθέντων⁶⁾ παρὰ τῆς μονῆς καὶ τῶν ἐκεῖσε προσκαθημένων δουλευτοπαροίκων τεσσάρων, οὓς ἔχει καὶ διὰ πρακτικοῦ ἡ μονὴ. ἔτερον μετόχιον οἱ Ἀγιοι Τεσσαράκοντα μετὰ τῆς περιοχῆς αὐτοῦ πάσης καὶ τῶν περιελθόντων αὐτῇ ἀπὸ τῶν Χειλάδων. τὰ πέριξ τῆς μονῆς ἀγρίδια ἦγουν τὰ⁷⁾ Ἀκρίτα μετὰ πάσης τῆς ἀρχῆθεν αὐτοῦ περιοχῆς καὶ διακρατήσεως. ἔτερον μετόχιον ἡ Ἀγία Τριάς μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸ πάντων. ἔτερον μετόχιον τὸ κατὰ τὸ⁸⁾ Γεροντεῖον μετὰ πάσης τῆς περιοχῆς αὐτοῦ καὶ διακρατήσεως καὶ μέχρι τῶν Κωμάρων διεκνουμένης. ἔτερον ἀγρίδιον ἡ Ιλαίτανος μετὰ τῆς αὐτοῦ ὑπέργου γῆς

¹⁾ τὰ κατὰ τὴν μονὴν πάντα τὰ προσόντα αὐτῇ δ. et κατέχοι, ἀνωτέρου Sakellion; lectio nostra est codicis cod. Ger. ²⁾ διὰ πάντων cod. Ger. ³⁾ Quae sequuntur, desunt in cod. Ger. ⁴⁾ emendavit Sak. ex αὐτοῖς ⁵⁾ αὐτοῦ Sak. ⁶⁾ ἐξωγνθέντων Sak. ⁷⁾ τ' Sak. ⁸⁾ Addit. Sak.

καὶ μέχρι τοῦ Υδροποσίου καὶ τοῦ Κοχλίου περιορίζομένης. τόπος νομαδιαίος μετὰ τῶν σπηλαίων καὶ τῆς Φιλαντρίας. μετόχιον τὸ εἰς τὴν Χαλαζουσίαν διακείμενον μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ δύο ἐκκλησιῶν [τὴν] τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος Ἰσιδώρου καὶ τὴν τῆς ὑπεράγνου θεοτόκου τῆς Πλουμαριώτισσας καὶ τῶν ὑπ' αὐτὰ χωραφίων καὶ τόπων ὅπου δήποτε διακείμενων, δένδρων δπωροφόρων καὶ σχίνων. χωράφια τὰ εἰς τὰ Δότια, οἷα καὶ δσαι εἰσι. μετόχιον τὸ Συκέου μετὰ τῆς ὑπ' αὐτὸ ἀροσίμου γῆς καὶ νομαδιαίας καὶ πάσης τῆς ἀρχῆθεν αὐτοῦ περιοχῆς καὶ διακρατήσεως. εὐκτήριον ἡ ἄγια Ἀναστασία μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὴν παροίκων δύο. οἱ προσκαθήμενοι εἰς τὴν Χαλαζουσίαν μετὰ τῶν παιδῶν αὐτῶν. χωράφια τῶν Κολοφούντων μετὰ τῶν ἐλαΐκῶν δένδρων. μετόχιον τῶν Σιδερούντων μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸ ἐλαΐκῶν δένδρων καὶ δπωροφόρων καὶ πάσης τῆς ἔξω περιοχῆς καὶ διακρατήσεως. χωράφια περιελθόντα τῇ μονῇ ἀπὸ τοῦ Πολυκραστοῦ. πάροικοι οἱ προσκαθήμενοι εἰς τὸ μετόχιον τῶν Σιδερούντων, ὃν διὸ μὲν εἰς Ἰωάννης δὲ Εὐπραγιώτης μετὰ τῶν παιδῶν αὐτοῦ ἐνυπόστατος καὶ οἱ ἔτεροι δύο ἀνυπόστατοι. μετόχιον δὲ Ἅγιος Γεώργιος τὸ ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ Ἀγγέλου διακείμενον μετὰ τῶν ἀνηκόντων αὐτῷ πάντων καὶ τῶν περιελθόντων αὐτῷ ἀπὸ δωρεᾶς καὶ ἐξ ἀγορασίας καὶ τοῦ ὑπ' αὐτὸ μυλῶνος. ἔτερον μετόχιον τὸ Καρδαμύλιον μετὰ τῆς ὑπ' αὐτὸ ἀροσίμου γῆς καὶ νομαδιαίας, τῆς βρύσεως καὶ πάντων τῶν περὶ αὐτὸ σὺν τοῖς οἰκήμασι τοῦ πύργου καὶ τῷ μυλῶν. μετόχιον τὸ ἐξαλειφθὲν ὑπὸ τῶν κουρσάρων τὸ οὖτο πως ἐπιλεγόμενον Τευθίν μετὰ τῆς ἐξ ἀρχῆθεν αὐτοῦ περιοχῆς καὶ διακρατήσεως. τὰ χωράφια τῶν Παρπάντων¹⁾ τὰ διακείμενα εἰς τοῦ Ἀρργεύτου καὶ εἰς τὸ χωρίον τὸ Πιτυούν. μετόχιον εἰς τὸ Πέραμα, δὲ Ἅγιος Ευστράτιος, τὸ ἐπιλεγόμενον Ἀναγκωρίας, δὲ περιήλθε τῇ μονῇ ἀπὸ προσενέξεως τοῦ Εύδαιμονίτη ἐκείνου μετὰ τῆς ὑπ' αὐτὸ ἀροσίμου γῆς καὶ νομαδιαίας καὶ τῶν περιελθόντων αὐτῇ χωραφίων ἀπό τε προσενέξεως καὶ ἐξ ἀγορασίας τῆς μονῆς σὺν τῷ εὐκτηρύῳ τοῦ τιμίου Προδρόμου, τῷ περιελθόντι τῇ μονῇ ἀπὸ τοῦ Βογδάνου μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ συκομορεῶν.²⁾ μετόχιον δὲ Ἅγιος Γεώργιος εἰς τὰ Κανάλια τὸ εἰς τὸ Θέμα τοῦ Ἀλμυροῦ καὶ εἰς τὴν κουρατορίαν τοῦ Βελεστίνου διακείμενον μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸ ἀμπελίων, χωραφίων, δσπητίων, δπορωφόρων δένδρων, γῆς τε ὑπέργου καὶ νομαδιαίας καὶ τῶν ἐν αὐτῷ προσκαθημένων παροίκων. ἀμπέλια καὶ δσπήτια τὰ ἐν τῷ Ἀλμυρῷ καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ Ὑαλέα περιελθόντα τῇ μονῇ καὶ τὰ σανδάλια ταύτης, ἀπέρ ἔχει ἐξουσεύσμενα ἀπὸ πάσης ἐπηρείας καὶ ὄχλησεως, ἥγουν κουμερχίου, ἀγγαρείας³⁾ καὶ παντοίας [δόσεως] καὶ τῶν λοιπῶν ζητημάτων. τὰ δηλωθέντα τοίνυν κτήματα, μετόχια,

¹⁾ τῶν Παρπάντων χωράφια τὰ δ. Sak.

²⁾ συκομορεῶν Sak.

etiam infra.

³⁾ ἀγγαρίας Sak.

προάστεια, ἀγρίδια καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς προσκαθημένους παροίκους ἔσται κατέχουσα
ἡ τοιαύτη μονὴ τῆς ὑπεράγηνου θεομήτορος κατὰ ἀναφαίρετον δεσποτεῖαν καὶ χυρ-
ότητα αὐτοδέσποτον καὶ ἐφ' ἄπασιν ἀδιάσειστον καὶ ἐπὶ τοῖς γινωσκομένοις ὅκατα-
ζήτητον καὶ ἐπὶ τοῖς γνωσθησομένοις ἀγεπίγνωστον· ἀναίρετη γάρ ἡ βασιλεία μου
πᾶσαν προφάσεως παρείσθυσιν¹⁾ τοῖς διπωσδήποτε ἐπηρεάζουσι καὶ πονηρὰ ἡ ἐνερ-
γοῦσι ἡ βουλεύουσι²⁾ ἢ δι' ἑαυτῶν ἢ δι' ἔτερων ἢ τὰ νῦν ἢ τὰ ὕστερον. εἴ τι γάρ
εὑρημένον ἔστι τοῖς κακουργοῦσιν ἡ εὑρεθήσεται, εἴτε ἀγγαρείας ἐπινόημα ἡ παρ-
αγγαρείας ἡ ζημίας ἡ ψυμοζημίας ἡ καστροκτίσιας ἡ κατεργοκτίσιας ἡ σιταρκίας
ἡ πλωίμων ἡ κονταράτων ἡ συγδοσίας ἡ ἐξελάσεως ἡ τοῦ τυχόντος κεφαλαίου διο-
μαζομένου ἡ διομασθησομένου, ταῦτα πάντα περιαιρεῖ ἡ βασιλεία μου ἀπὸ τῆς
τοιαύτης μονῆς, ὡς καὶ τὰ ἐπικείμενα αὐτῇ τρία νομίσματα³⁾ ὑπὲρ τοῦ κεφαλαίου
τῆς σιταρκίας χάριν τῶν ἐξ ἀγορασίας περιελθόντων τῇ τοιαύτῃ μονῇ χωραφίων
ἐν τῷ μετοχίῳ τοῦ ἀγίου Εὐστρατίου ἐκκοψάσης τῆς βασιλείας μου. διθεν καὶ τοῦ
μέλλοντος ἀσφαλιζομένου, οἵς ἡ βασιλεία μου τῷ παρόντι χρυσοβούλῳ λόγῳ
αὐτῆς κατοχυροῖ, πρὸς τὴν ἀσφαλειαν τῶν φητῶς ἐμπεριειλημμένων ἐν αὐτῷ καὶ
τῷ μὴ φητῶς περιώρισμένῳ, ὡς ἀγνωστα ἡ ἀνονόμαστα ἡ ἀνεφεύρεται προσαναιρεῖ
καὶ ἀνατρέπει καὶ μὴ ἐπιγνωσθέντα ἡ βασιλεία μου, ὡς ἀν κακ τῆς περιποιήσεως
τῆς παντελοῦς ἀνενοχλησίας τοῖς μοναχοῖς μισθοῦ δόσις ἔργηται τῇ βασιλείᾳ μου,
ὡς ἐρρωμένου καὶ ἀρραγοῦς καὶ ἀπαρεγχειρήτου διαμένειν διείλοντος τοῦ παρόντος
χρυσοβούλου λόγου τῆς βασιλείας μου εἰς τὸν αἰώνα τὸν ἀπαντα τῇ χάριτι τοῦ
Χριστοῦ. τοῦ ἐπιγειρήσοντος κατά τι παρασταλεῦσαι τὰ διωρισμένα παρὰ τῆς βασι-
λείας μου ἡ διπωσδήποτε διασεῖσαι ὑφορωμένου μετὰ τῆς θείας ἀγανακτήσεως καὶ
τὴν ἀπὸ τῆς βασιλείας μου ὀργὴν καὶ ἀποστροφὴν ἐπὶ τούτῳ [ἐκφωνεῖ. παρακελεύεται
δὲ]⁴⁾ καὶ οὕτως ἀπερίτρεπτον ὡς εἴρηται διαμένειν τὸν παρόντα χρυσόβουλον λόγον
τῆς βασιλείας μου, γεγενημένον κατὰ μῆνα ἀπρίλιον τῆς δευτέρας⁵⁾ ἵνδ.
τοῦ ἔξακισχιλιοστοῦ ἐπτακοσιοστοῦ ἔξηκοστοῦ ἐβδόμου ἔτους, ἐν ᾧ
καὶ τὸ ἥμέτερον εὔτεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημήνατο κράτος †.

† Μιχαὴλ ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ
Ῥωμαίων Δούκας Ἀγγελος Κομνηνὸς δ Παλαιολόγος †.

*Edidit Sakellion ex apographo in Ephemeride, cui nomen: Πανδώρα, Athenis
1867, tom. XVII., p. 553—561. Pars acti VII. exstat etiam in cod. archiepiscopi
Gerasimi, qui asservatur in bibliotheca cl. v. Rhallis Athenis. Apographum huius
fragmenti debemus humanitati eruditissimi viri Zachariae a Lengenthal.*

¹⁾ Corr. Sak. pro παρεῖδησιν. ²⁾ βούλονται Sak. ³⁾ τῶν τριῶν ἐπικειμένων νο-
μισμάτων Sak. ⁴⁾ Sak. indicat laennam. ⁵⁾ Sic Sak. pro ἐβδόμης.

II.

Acta insularum ionicarum.

I. 6736—1228, mense iunio ind. I.

Theodorus Angelus, imperator Epiri, metropolitae Georgio Bardani confirmat privilegia et possessiones ecclesiae Corcyrensis.

† Ο πανιερώτατος μητροπολίτης Κερκύρας καὶ τῆ βασιλείᾳ μου τιμώμενος διὰ τὴν αὐτοῦ ἀρετὴν, | δοκός Γεώργιος, προσελθὼν τῇ βασιλείᾳ μου ἐνεφάνισεν αὐτῇ τὰ τῆ ἐκκλησίᾳ | αὐτοῦ ἀποτεθημένα ἔγγραφα διάφορα δικαιώματα, ἔχουν βασιλικὰ χρυσόβουλλα καὶ λοιπά. ἐλιπάρησε γοῦν τὴν βασιλείαν μου, ἵνα τὸ κύρος δέξωνται ταῦτα παρὰ τῆς βασιλείας μου καὶ βεβαιωθῶσι στερεμνιωτέρως. προσεδέχθη γοῦν ἡ τούτου παρά [χλησίς],¹⁾ διὰ καὶ δικαία καὶ | γάρ τὰ δηλωθέντα δικαιώματα παρ' εὐσεβῶν βασιλέων, μᾶλλον δὲ καὶ προγόνων τῆς βασιλείας μου συνετέθησαν καὶ τὸν χρόνον ἔχουσι συνεργὸν καὶ συνήγορον | πολυετία γάρ ἔξιου μακρὰ τῇ τῆς Κερκύρας ἐκκλησίᾳ ἔχορηγήθησαν τὰ τοιαῦτα | δικαιώματα, διὸ καὶ πρέπον ἔστιν, ἵνα εὐσεβῶν βασιλέων θεοφιλέσι πράξεσι | θεοφιλής ἐπικουρῆ βασιλεύς. ἀν γάρ ἀνηβάσκωσι τὰ καλὰ, διὰ ἐκκαλῶνται | πρὸς ἀναθήλησιν, ἀθαναταῖς τούτοις μηχανηθῆσεται! τ[ε]χνητὴ, καὶ ἀειζωτὰ χρόνῳ μὴ δαπανωμένη τῷ πανδαιμάτορι. δσα τούτην οἱ μακαριστοὶ βασιλεῖς τῶν Ρωμαίων ἔκεινοι τῇ Κερκύρᾳ ἐφίλοτιμῆσαντο ἐκκλησίᾳ διὰ | χρυσόβουλλων προσταγμάτων αὐτῶν, οἰκειοῦται ἡ [βα]σιλείᾳ μου καὶ ὡς δωρῆματα ἑαυτῆς εἰσοικίζεται τε καὶ ἀποδέγγεται καὶ διορίζεται, ἵνα τὸ βέβαιον καὶ ἀμετακίνητον ἀποφέρωνται!²⁾ τὰ τοιαῦτα κατὰ πάσας τὰς δυνάμεις καὶ περιλήψεις | αὐτῶν καὶ ὡς παρ' αὐτῆς τῆς βασιλείας μου ἀποτεθημένα³⁾ σεβάζωνται!⁴⁾ παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς ἐνεργούντων τὴν Κέρκυραν νῆσον καὶ τὸ τῆς Βαγενετίας Θέμα· τῷ γάρ παραβάτῃ κατ' ἔχον⁵⁾ ἐφέψεται ἡ τῆς βασιλείας μου ἐπιτεταμένη δργή.

"Ἐχουσι δὲ τὰ δηλωθέντα δικαιώματα | οὗτως· χρυσόβουλλον τεῦ ἀοιδίμου βασιλέως καὶ προπάπκου τῆς βασιλείας μου, χωροῦ Ἀλεξίου | τοῦ Κομνηνοῦ ἐπιβραβεύον καθολικῶς πᾶσαν καὶ παντοίαν ἐλευθερίαν καὶ τὸ μηδαμῶς ἐπηρεάζεσθαι τι τῶν τῆς μητροπόλεως, οὔτε πάροιχον, οὔτε κληρικὸν, οὔτε δουλευτὴν, μηδὲ εἰς

¹⁾ Guidi supplet: παραίτησιν. Male. ²⁾ ἀποφέρονται Guidi ³⁾ ἐκτεθημένα Guidi ⁴⁾ σεβάζονται Guidi ⁵⁾ Guidi: καθ' ἥγον.

οίτανδήτινα δουλίξιν ή δέσιν καθέλκεσθαι. Εἶτερον χρυσόβισυλλον τ[οῦ] ἀειμνήστου | βασιλέως καὶ θείου τῆς βασιλείας μου χυροῦ Μανουὴλ, ἐν ὧ διαλαμβάνεται δωρεὰ παροίκων δγδοήκοντα καὶ οἰκίαι κληρικῶν τεσσαράκοντα. Ἐτέρα δωρεὰ ἀγιοδούλων | τριάκοντα. ὅμοία¹⁾ δωρεὰ ἔτέρα ἀγιοδούλων²⁾ τριάκοντα, ἐν ᾧ μνήμη καὶ προγενε-στέρας³⁾ δωρεᾶς ἔκατὸν εἴκοσι παροίκων κατὰ διαφέρους καιροὺς δωρηθέντων τῇ ἔκ-κλησίᾳ· δωρεὰ ἔτι ἔτέρα εἴκοσι τεσσάρων οἰκιῶν ἐξκουσσατεύτων ἐντὸς τοῦ κάστρου καὶ ἔκτὸς πεντήκοντα. σιγίλλιον τοῦ αὐτοῦ ἀοιδίμου βασιλέως χυροῦ Μανουὴλ διδὸν παροίκους ἐλευθέρους καὶ ἀτελεῖς εἴκοσι ὡς εἶναι ὅμοιοι ὅλας παροικικὰς οἰκίας καὶ τῶν λεγομένων δουλευτῶν⁴⁾ οἰκίας τεσσαράκοντα τεσσάρας, καθὼς ἀπὸ τῶν δηλω-θέντων χρυσοβισυλλον ἀναφαίνεται . . . | . . . | . . . [ἔτερα] δικτὺ | προστάγματα τοῦ χυροῦ Ἰσαακίου καὶ τοῦ χυροῦ Ἀλεξίου τῶν βασιλέων καὶ αὐτοκρατόρων, τῆς δὲ βασιλείας μου πρωτεξαδέλφων, διοριζόμενα στέργεσθαι τὰ ἀνωτέρω δηλωθέντα χρυ-σόβισυλλα καὶ εἴ τι πρόσεισται τῇ μητροπόλει ἔτερον δικαίωμα περὶ τῶν διαφερόντων αὐτῇ καὶ περὶ τοῦ μὴ ἀναχρίνεσθαι⁵⁾ τινα τῶν ὑποχειμένων | τῇ ἔκκλησίᾳ παρὰ τῷ δημοσίῳ, ἐάν τινες ἐνάγωσι κατ' αὐτῶν. ἐγράφη ταῦτα καὶ τῇ διὰ κινητάρεως [βασιλικῇ] | ὑπογραφῇ τοῦ εὐσεβοῦς καὶ θεοπροβλήτου κράτους ἡμῶν ὑποσημαν-θέντα καὶ τῇ χρυσῇ⁶⁾ βούλῃ | αὐτοῦ κατασφαλισθέντα ἐπεδόθη τῇ τῶν Κερκυραίων ἔκκλησίᾳ εἰς ἀσφάλειαν αἰώνιζουσαν, | μηνὶ Ιουνίῳ ἡμέρᾳ πρώτῃ ἔτει Σψλς⁷⁾ †.

† Θεόδωρος ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ Ρωμαίων Κομνηνὸς ὁ Δούκας †.

Tabula marmorea olim in museo Naniano, nunc in Capitolino primus edidit Cle-mens Biagi in libro, cui titulus: Monumenta graeca et latina ex museo cl. equitis et senatoris Jacobi Nanii Veneti illustrata. Romae MDCCCLXXXVII. cum tabula aere expressa. Iterum Mustoxydi, Delle cose Corciresi, p. L VI—L VII. Tabula re-petita est in libro: Collezione di tutte le antichità che si conservano nel Museo Naniano. Venezia 1815 Nr. 378. Postremo edid. Joh. Guidi et C. E. Zachariae a Lin-genthal in Bulletino della Commissione archeologica comunale, anno IX. serie seconda (1881), p. 189—196 (cum tabula photographica, quae autem legi non potest) et anno XI. serie seconda (1883), p. 3—4). De marmore et editione Gui-diūs scribit: L'iscrizione greca (quem Zachariac invenit Romae in antiquarii cuiusdem taberna, ut ipse nobis in epistula testatur) venne acquistata nel 1880 dalla Commissione archeologica comunale per i Musei Capitolini. Essa già fece

¹⁾ ὅμοιος Zach. ²⁾ ἀλοδούλων Guidi ³⁾ Sic supplevit Zachariae a Lin-gen-thal, cuius lectionem sequimur inde a l. 27. Pro inusitato προγενεστέρας legendum videtur προγεγενημένης aut προγεγονυάς. ⁴⁾ δούλων in tab. Biag. ⁵⁾ ἀποχρίνεσθαι Zach. ⁶⁾ χρυσείᾳ Z.

parte del celebre musco Nani e ne fu pubblicato un facsimile dal Biagi, il quale trascrisse altresì l'epigrafe e ne diede una traduzione ed un commento. A giudicare dal nominato facsimile pare che la lapide fosse un poco meglio conservata ai giorni del Biagi che non è adesso, ond'è tanto più da dolere, che questo letterato dia ciò nonostante nella sua tavola una riproduzione assai inesatta ed una trascrizione anco peggiore per gravi errori e lacune. . . . La lapide alta m. 1, 12 e larga 0, 60 è in marmo greco e contiene 40 linee. La prima metà è abbastanza bene incisa con caratteri chiari ed occupa più di mezza lapide; ma in seguito le linee si fanno sempre più strette e le lettere più minute e meno profonde, mentre si multiplicano assai i nessi e le abbreviazioni. Evidentemente lo scalpelino fu costretto ad adoperare così, per timore che la pietra non sarebbe altrimenti bastata a contenere tutta l'iscrizione, se avesse seguitato a scolpirla coi medesimi caratteri; ma disgraziatamente ciò accresce di molto la difficoltà di decifrare l'epigrafe in questo punto, ov'essa è singolarmente guasta. A lungo ne abbiamo esaminato questa parte, il mio amico dottore Dressel ed io, ma la scrittura è in alcune parti sparita, in altri talmente logora ed incerta, che non mi è stato possibile darne il testo completo . . . La parte più logora e difficile a leggere è quella che contiene le linee 27—38; ma ora di tutta questa parte ha fatto studio accurato il prof. Zachariae von Lingenthal e la lettura che egli ne da, ha mandato al prof. Henzen. . . Solamente la fine della linea 31 e la 32 della difficile iscrizione restano ancora a decifrare per intiero. In fine autem lin. 32 ante δικτώ legitur adhuc ἔτερα, ut asserit cl. vir Lod. Cantarellius, cui maximas gratias debemus, quod iterum magna cum diligentia contulit lapidem cum editionibus. In tabula aere expressa a Biagio linea 31—32 nobis videtur post ἀναφαίνεται ita esse legendum: πρόσεστι τῇ ἐκκλησίᾳ | [καὶ] χρυσόβουλλον ἐπιχυρωτικὸν τοῦ βασιλέως [Μαυρογάλ] [περιέχον] τὰ κτήματα, ἐπὶ λέξεως δὲ καὶ τὰ [προχορηγηθέντα δικαιώματα] δμοῦ καὶ τὰς διατάξεις. Confer etiam, quae de lapide dicit Albertus Martin in *Mélanges de l'École française de Rome*. Paris 1883, p. 379.

II. 6772—1262. 12. mensis iulii ind VII.

Comes Palatinus Ricardus Orsini dominus Cephaloniae, Zacynthi' et Ithacee confirmat possessiones ecclesiae Zacynthi ad instantia episcopi Henrici.

Πρακτικὸν τῆς ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς Κεφαληνίας ἐκτεθὲν καὶ πληρωθὲν ἐπὶ ἀρχοντος μὲν κόντε 'Ρεκιάρδου, ἀρχιερατεύοντος δὲ 'Ενρίκου τιγδές τὸ ὄνομα ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἔτει ἑξακισχιλιοστῷ ἐπτακοσιοστῷ ἑβδομηκοστῷ δευτέρῳ ἴγδικτιῶν: ἑβδόμῃ διωδεκάτῃ ἰσταμένου
Ιουλίου μηνός.

‘Η ἀναγραφὴ τῆς ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς Κεφαληνίας ἀρξεται ἀπὸ τὸ μέρος
Παλικῆς . . . πλησίον γωραζίου τοῦ Ἀβαστάργου καὶ τοῦ Βαρυπράτη μοδίων εἰς’.